

BUTLLETÍ
DE LA
INSTITUCIÓ CATALANA
D'HISTÒRIA NATURAL

ANY III - (3.ª ÈPOCA)
1920

Vol. XX

LOCAL SOCIAL

PALAU DE LA GENERALITAT CATALANA - CARRER DEL BISBE, 2.

BARCELONA

La Institució no es fa solidària de les opi-

nions emeses pels autors en llurs escrits.

BUTLLETÍ

DE LA

Institució Catalana d'Història Natural

3.ª ÈPOCA.

BARCELONA, GENER, 1920.

ANY III — NÚM. Ier

SECCIÓ OFICIAL

~~~~~

CONSELL DIRECTIU

PRESIDENT, Rvnd. P. Joaquim M.ª de Barnola, S. J.
VICE-PRESIDENT, Joan Comabella i Maluquer.
SECRETARI, Salvador Vilaseca i Anguera.
VICE-SECRETARI, Joan Bta. d'Aguilar-Amat i Banús.
BIBLIOTECARI, Josep R. Bataller i Calatayud, Pvre.
CONSERVADOR DEL MUSEU, Marià Faura i Sans, Pvre.
TRESORER, Ascensi Codina i Ferrer.

CONSELL DE REDACCIÓ

Rvnd. P. Joaquim M.ª de Barnola, S. J., *President*.—Salvador Vilaseca Anguera, *Secretari*.—Josep M.ª Bofill Pichot, *Membre delegat*.

MEMBRES DE LA INSTITUCIÓ

- 1 Joan Bta. d'Aguilar-Amat i Banús.
- 2 Joan Comabella i Maluquer.
- 3 Eugeni Ferrer i Dalmau.
- 4 Felip Ferrer i Vert.
- 5 Llorens Garcías i Font.
- 6 Josep Maluquer i Nicolau.
- 7 Salvador Maluquer i Nicolau.
- 8 Lluís Soler i Pujol.

- 9 Antoni de Zulueta i Escolano.
- 10 Lluís Marià Vidal i Carreras.
- 11 Joaquim M.ª de Barnola, S. J.
- 12 Joan Solé i Plà.
- 13 Ignasi de Sagarra i de Castellarnau.
- 14 Manuel Llenas i Fernández.
- 15 Marià Faura i Sans, Pvre.
- 16 Josep M.ª Artigas i Castelltort.
- 17 Josep M.ª Romanyà i Pujó.
- 18 Frederic Wynn i Ellis.
- 19 Miquel Ferrer i Dalmau.
- 20 Joaquim Maluquer i Nicolau.
- 21 Joan Camprubi i Alumó.
- 22 Ramon de Casanova i de Parrella.
- 23 Ascensi Codina i Ferrer.
- 24 Joaquim Folch i Girona.
- 25 Pius Font i Quer.
- 26 Eduard de Xammar.
- 27 Miquel Alexandre i Casas.
- 28 Manuel Degollada i Pouplana.
- 29 Emili Juncadella i Vidal-Ribas.
- 30 Xavier de Sagarra i de Castellarnau.
- 31 Artur Bofill i Poch.
- 32 Ricard Zariquiey i Alvarez.
- 33 Odon Carles Rosset.
- 34 Lluís Cirera i Salse.
- 35 Jaume Pujiula, S. J.
- 36 Germà Sennen, E. C.
- 37 Josep M.ª Bofill i Pixot.
- 38 Josep M.ª Mas de Xaxars.
- 39 Manuel Cazorro i Ruiz.
- 40 Josep R. Bataller i Calatayud, Pvre.

MEMBRES SUPERNUMERARIS

- 1 Salvador Vilaseca i Anguera.
- 2 (vacant).
- 3 (vacant).

MEMBRES CORRESPONENTS

- 1 Ignasi Bolívar i Urrutia, *Madrid*.
- 2 Joan Cadevall i Diars, *Terrasa* (Barcelona).
- 3 Josep Gelabert i Rincón, Pvre., *Llagostera* (Girona).
- 4 Agustí M.ª Gibert, *Tarragona*.
- 5 Joaquim González i Hidalgo, *Madrid*
- 6 Longí Navàs, S. J., *Saragossa*.
- 7 Josep Pantel, S. J., Laboratoire de Biologie, Institut Catholique, rue de la Fonderie, 31, *Toulouse*.
- 8 Carles Pau, *Segorbe* (Castelló de la Plana).
- 9 Marcet, A. F., O. S. B., *Monestir de Montserrat* (Barcelona).
- 10 Domingo Palet Barba, *Terrasa* (Barcelona).
- 11 Amador Romani Guerra, *Vilanova i Geltrú* (Barcelona).
- 12 Frederic Haas, *Frankfort* (Alemanya).

PROTECTORS DE LA INSTITUCIÓ

Excma. Diputació Provincial de *Barcelona*.

Excma. Ajuntament Constitucional de *Barcelona*.

Dr. D. Salvador Andreu, Passeig de Sant Gervasi, 44, *Barcelona*.

LLISTA DE MEMBRES I SOCIS ADJUNTS (*)

- (*) Aguilar-Amat i Banús, Joan Bta. de—Vice-Secretari.—Enginyer.—Clarís, 49, 3. er, 1.ª, *Barcelona*.—VERTEBRATS I MOL-LUSCOS.
1909. Alexandre i Cases, Miquel.—Ronda Universitat, 20, 1. er 2^a, *Barcelona*.—ENTOMOLOGIA.
- 1920 André, Benet. E. C. Professor d'Història Natural. Col·legi de Ntra. Sra. de la Bonanova. Passeig de la Bonanova, 12.—*Sant Gervasi*.—*Barcelona*.
1906. Artigas i Castelltort, Josep M.^a—Carme, 43, *Barcelona*.—QUÍMICA.
1912. Ateneo de Madrid.—Prado, 20, *Madrid*.
1905. Ateneo Barcelonés.—Carrer Canuda, *Barcelona*.
1916. Alós i de Fontcuberta, Francesc M.^a de—Baix de Sant Pere. 29 bis, *Barcelona*.—COLEOPTERS.
1914. Aulet, Pvre, Eugeni.—Catedràtic de l'Institut General i Tècnic, *Tarragona*.—CRISTAL·LOGRAFIA.

(*) El nombre que precedeix al nom de cada soci indica l'any de son ingrés a l'Institut i l'asterisc, els fundadors.

1904. Barnola, S. J., Rvnd. P. Joaquim M.^a de—President.—Col·legi de Sant Ignasi, *Sarrià* (Barcelona).—BOTÀNICA, esp. FALGUERES.
1915. Bassegoda i Musté, Bonaventura.—Roger de Llúria, 7, 3. er, 2.ª, *Barcelona*.—GEOLOGIA.
1917. Bataller i Calatayud, Pvre., Josep.—Bibliotecari.—Trafalgar, 34, *Barcelona*.—GEOLOGIA I PALEONTOLOGIA.
1917. (1901 - 1910). Bofill i Pichot, Dr. D. Josep M.^a.—Membre de l'Institut, Membre delegat al Consell de Redacció.—Aragó, 281, pral., *Barcelona*.—ENTOMOLOGIA.
1911. Bofill i Poch, Artur.—Provença, 256, 3. er, 2.ª, *Barcelona*.—MALACOLOGIA I GEOLOGIA.
1905. Bolivar i Urrutia, Excm. Sr. Dr. D. Ignasi.—Passeig del General Martínez Campos, 33, *Madrid*.—ORTOPTERS, HEMIPTERS I CRUSTACIS.
1917. Bolivar, Candido, Doctor en Ciències Naturals. Museo Nacional de Ciencias Naturales.—Hipódromo, *Madrid*.—ENTOMOLOGIA.
1916. Bolós i Vayreda, Anton de.—Farmacèutic.—Carrer de Sant Rafel, 24, *Olot*.—BOTÀNICA.
1916. Botey i Mateu, Timoteu.—Llicenciat en Ciències Naturals i Farmàcia.—Clarís, 113, entr., 2.ª, *Barcelona*.—BOTÀNICA.
1918. Broquetas, Josep.—València, 356, 4. art, 2.ª, *Barcelona*.—GEOLOGIA.
1905. Cabrera i Diaz, Anatael.—Doctor en Medicina.—San Agustín, 52. —*La Laguna de Tenerife* (Illes Canàries).—HIMENOPTERS, esp. VÉSPIDS, EUMÉNIDS I MASÁRIDS.
1905. Cadevall i Diars, Dr. D. Joan.—Catedràtic de l'Escola Industrial.—*Terrasa*.—BOTÀNICA.
1914. Calzado i Barret, Francisc.—Clarís, 68, *Barcelona*.—MINERALOGIA.
1908. Camprubí i Alumó, Joan.—Pelai, 52, 1. er, 1.ª, *Barcelona*.—GEOLOGIA.
1908. Casanova i de Parrella, Ramón de—Casp, 41, pral., *Barcelona*.—BOTÀNICA FORESTAL.
1909. Caselles, Pere.—Arquitecte Municipal.—Plaça de la Constitució, 1, *Reus*.
1914. Cazorro, Manuel.—Catedràtic del Institut General i Tècnic, Passeig de Gràcia 72, *Barcelona*.—PREHISTORIA.
1920. Centre de Lectura. *Reus*. (Tarragona).
1918. Cirera i Salse. Lluís.—Clarís, 8, pral., *Barcelona*.—RADIOLOGIA.
1918. Civit de Font, Emilia.—Vilanova, 11 pral., 2.ª *Barcelona*.—BOTÀNICA.
1908. Codina i Ferrer, Ascensi.—Tresorer.—Museu de Ciències Naturals, *Barcelona* (Parc).—ENTOMOLOGIA.
1904. Comabella i Maluquer, Joan, VICE-President.—Doctor en Farmàcia.—Carme, 23, *Barcelona*.—BOTÀNICA.
1913. Cuyàs, Narcís.—Portal de l'Angel, 11 i 13, *Barcelona*.—MICROFOTOGRAFIA.

- 1910 Degollada, Manuel.--Llicenciat en Farmàcia --Consell de Cent, 314, entresol, *Barcelona*.--BOTÁNICA.
1904. Dusmet i Alonso, Josep M.^a--Doctor en Ciències Naturals.--Claudio Coello, 19.--*Madrid* --HIMENÓPTERS.
- 1919 Fàbregas i Grau, Salvi.--Farmacèutic.--Rambla Catalunya, 38.--*Barcelona*.--BOTÁNICA.
1919. Faust, Carles.--Salmerón 239, 3.r, 1.ª *Barcelona*.--AQUARIS.
1906. Faura i Sans, Pvre. Marià.--Conservador del Museu --Doctor en Ciències Naturals, València, 234, *Barcelona* --GEOLOGIA.
- (*) Ferrer i Dalmau, Eugeni.--Enginyer --Escola Industrial, *Terrassa* *Barcelona* --COLEOPTERS.
1908. Ferrer i Dalmau, Miquel --Comte de l'Assalt, 13, 3. er, 1.ª, *Barcelona* --ENTOMOLOGIA.
- (*) Ferrer i Vert, Felip. --Comte de l'Assalt, 13, 3. er, 1.ª, *Barcelona*. --ENTOMOLOGIA.
1913. Ferret, Pvre., Pau. --Vicari de la Parròquia de *Sitjes* (*Barcelona*). --GEOLOGIA.
1917. Fodina, S. A. --*Flix* (*Tarragona*). --SALS POTÁSIQUES.
1909. Folch i Girona, Joaquim. --Enginyer. --Santa Rosa, 15 i 17 (Quinta Amèlia), *Sarrià* (*Barcelona*). --MINERALOGIA.
1915. Folch i Girona, Manuel. --Santa Rosa, 15 i 17 (Quinta Amèlia), *Sarrià* (*Barcelona*). --BOTÁNICA.
1909. Font i Quer, Pius. --Doctor en Farmàcia. --Museu de Ciències Naturals, Parc. *Barcelona*. --BOTÁNICA.
1918. Garriga de Gallardo, Montserrat. --Canuda, 17, 19 i 21, *Barcelona*. --BOTÁNICA.
1914. Gallart i Folch, Jordi. --Rambla de Catalunya, 10, *Barcelona*. --ENTOMOLOGIA.
1905. Garcías i Font, Llorenç. --Llicenciat en Farmàcia. --*Artà* (*Mallorca*) BOTÁNICA i ENTOMOLOGIA.
1907. Gasch, María, Vda. de Rosals. --Portaferrisa, 30, *Barcelona*.
1906. Gelabert i Rincón, Pvre., Josep. --*Llagostera* (*Girona*). --GEOLOGIA.
1906. Gibert Agustí M.^a --Rambla de Sant Joan, 72, *Tarragona*. --ZOOLOGIA, PREHISTORIA.
1909. Gibert i Millet, Manuel. --Passeig Verdaguer, 8, *Sitges* (*Barcelona*). --MALACOLOGIA.
1920. Girona, Pere J. --Catedràtic de l'Escola Superior d'Agricultura. --Ballester, 12, *Sant Gervasi* (*Barcelona*). --FERMENTACIONS i PATOLOGIA VINÍCOLA.
1906. González Hidalgo, Joaquim. --Fuente, 9, 2.º, izquierda, *Madrid*. --MALACOLOGIA.

1904. Guitart, Pvre., Josep.—Talamanca, 1, 2.^{on}, 2.ª, *Manresa* (Barcelona).—GEOLOGIA.
1916. Haas, Frederic.—Doctor en Ciències Naturals.—Sub-director del Museu Senckenbergià (Frankfort).—Senckenbergischen Museum.—MALACOLOGIA.
1915. Institut General i Tècnic de *Girona*.
1915. Institut General i Tècnic de *Reus*.
1917. Juli, Benet, Pvre.—Professor d'Història Natural del Seminari del *Collell* (Girona). Col·legi de Ntra. Sra.—BANYOLES.
1910. Juncadella i Vidal-Ribas, Emili.—Enginyer.—Rambla de Catalunya, 26, *Barcelona*.—ENTOMOLOGIA, esp. HIMENOPTERS i «CARABUS».
1918. Laboratori de Mastologia i Anatomia comparada.—Museu de Ciències Naturals de Barcelona.
1918. Laboratori de Botànica.—Id. id.
1918. Laboratori de Cristal·lografia.—Id. id.
1918. Laboratori d'Entomologia.—Id. id.
1918. Laboratori d'Herpetologia.—Id. id.
1918. Laboratori d'Ictiologia i Animals inferiors.—Id. id.
1918. Laboratori de Malacologia.—Id. id.
1918. Laboratori d'Ornitologia.—Id. id.
1918. Laboratori de Paleontologia i Secció del Mapa Geològic de Catalunya.—Id. id.
1918. Laboratori de Petrografia i Minerologia.—Id. id.
1918. (1910-1911) La Fuente, Pvre. Josep M.^a--*Pozuelo de Calatrava* (Ciudad Real). COLEOPTERS PALEARCTICS.
1919. Lloréns i Clariana, Anton.---Muntaner, 173, 3r, 2.ª.--*Barcelona*.---HISTOLOGIA.
1905. Llenas i Fernández, Dr. D. Manuel.---Doctor en Ciències Naturals i Farmàcia.--Avinguda de la República Argentina, 5, pral., *Barcelona*.--BOTANICA.
1904. Maluquer i Maluquer, Lluís.--- Doctor en Medicina.--- *Balaguer* (Lleida).
1907. Maluquer i Nicolau, Joaquim.--Còrcega, 413, *Barcelona*.--HERPE-
TOLOGIA.
- (*) Maluquer i Nicolau, Josep.--Enginyer.--Rosselló, 323, pral., *Barcelona*.--OCEANOGRAFIA i MALACOLOGIA.
- (*) Maluquer i Nicolau, Salvador. --- Advocat. --- Escoles Pies, 15, *Sarrià* (Barcelona).--ENTOMOLOGIA i ESTUDIS DE LA NATURALES.
1916. Maluquer i de Motes, Ignasi. --- Estudiant. --- Escoles Pies, 15, *Sarrià* (Barcelona).--ENTOMOLOGIA.
1912. Maluquer i Rosés, Joan.--Estudiant.--Còrcega, 413, *Barcelona*.--ORNITOLOGIA.

1919. Marquès Ferré, Joan.--Passatge Mallofré, 2, 1.º 1.ª, *Sarrià* (Barcelona).--ENTOMOLOGIA.
1904. Marcet, O. S. B., Rvnt. P. Adeodat Francesc.--*Monestir de Montserrat*.--BOTÀNICA.
1919. Marcet, Jaume.--Dr. en Ciències Naturals.--Consell de Cent, 340.--*Barcelona*.--PETROGRAFIA.
1913. Margineda i Duràn, Ramòn.--Administrador del Manantial de *Vilajuïga* (Girona).--MINERALOGIA.
- 1918 (1901-1911). Mas de Xaxars i Palet. Josep M.^a.--Enginyer --Méndez Núñez, 6, 2.^{on}, 2.ª *Barcelona*.--COLEÓPTERS, esp. «CARABUS».
1911. Mir i Ràfols, Pau.--*Santa Coloma de Gramanet*.--Barcelona.—GEOLOGIA.
1901. Navàs, S. J., Rvnt. P. Longí--Col·legi del Salvador.--«Llicenciat en Ciències Naturals», Apartat 32, *Saragossa*.--NEURÓPTERS.
1913. Nogués i Ferré, Antoni.--Trinquet Nou, 15, *Tarragona*.--BOTÀNICA.
1914. Oms i Hernández, Josep M.^a—Rambla de Catalunya, 106, 3.r, 2.ª, *Barcelona*.
1918. Palau, Pere.--Llicenciat en Farmàcia.--*Sant Jaume dels Domenys-Arbós* (Tarragona).--BOTÀNICA.
1905. Palet i Bàrba, Domenec.---*Terrassa*.---GEOLOGIA.
1905. Pantel, S. J., Rvnt. P. Josep. --- *Kasteel Gemert* per Helmond (*Holanda*) --ANATOMIA i BIOLOGIA DELS INSECTES.
1910. Pau, Carles.--Doctor en Farmàcia --*Segorbe* (Castelló).--BOTÀNICA.
1917. Pascual, Lluís.—Portaferrisa, 6, *Barcelona*.—BOTÀNICA.
1915. Pujadó, Josep M.^a—Enginyer.—Clarís, 15, 1.er, 1.ª, *Barcelona*.
1917. Pujiula, S. J., Rvnt. P. Jaume.—Laboratori de Biologia, *Sarrià* (Barcelona).—BIOLOGIA.
1904. Ragué i Camps, Joan.—*Gualba* (Barcelona).
1916. Rector del Col·legi del Sagrat Cor, Rvnt. P.—Roger de Llúria, 13, *Barcelona*.
1912. Riera i Sans, Tomás.—Advocat.—Ganduxer, 12, *Barcelona-Sant Gervasi*.—ENTOMOLOGIA, esp. DIPTERS.
1904. Romaní i Guerra, Amador.—Rambla Principal, 27, *Vilanova i Geltrú*.—PREHISTÒRIA.
1907. Romanyá i Pujó, Josep M.^a—Ausias March, 16, 2.^{on}, 2.ª, *Barcelona*.—LEPIDÓPTERS.
1920. Rossell i Vilà, M. -- Professor de Zootècnia a l'Escola Superior d'Agricultura i Director del Parc d'Aclimatació.--Cervantes, 5, 1.er, 2.ª, *Barcelona*.--ZOOTÈCNIA.
1912. Rosset, Odon Carles.—Professor.—Consell de Cent, 306, 4.rt, 1.ª, *Barcelona*.—LEPIDÓPTERS.

1915. Rosset, Guillem.—Concell de Cent, 306, 4.^{rt}, 1.ª, *Barcelona*.—
MINERALOGIA.
1915. Rovira i Sellarés, Josep.—Brosa, 1, *Palma* (Mallorca).
1918. Rubió, Ferrán A.—Avinguda del Tibidabo, 51, torre, *Barcelona*.—
BOTÁNICA.
1905. Sagarra i de Castellarnau, Ignasi de.—Castellnou l'Ietra S, *Sarrià*.—
(Barcelona.)--LEPÍPÓPTERS, ORNITOLOGIA.
1910. Sagarra i de Castellarnau, Xavier de.—Reina Elisenda de Montcada, 11, *Sarrià*.--(Barcelona.)--QUÍMICA.
1918. Sala i Roquetas, Ramón.—Mas Llusá, *Sampedor* (Barcelona).—
GEOLOGIA.
1919. Solà i Vergès, Felip N.—Hospital, 49, pral., *Barcelona*.--GEOLOGIA.
1917. Sennen, E. C., Germà.—Passeig de la Bonanova, 12, *Barcelona*.
BOTÁNICA.
1919. Seminari Consiliar i Càtedra de Geologia.--*Barcelona*.
1915. Serra i Riera, Josep.—Diputació, 310, pral., *Barcelona*.—BOTÁNICA
I ENTOMOLOGIA.
1914. Sivatte i de Bobadilla, Jaume.—Elisenda de Montcada, 6, torre,
Sarrià (Barcelona); «Torre del Baró», *Horta* (Barcelona).—BOTÁNICA.
1904. Solé i Plà, Joan.—Doctor en Medicina.—Ronda de Sant Pere, 6,
pral., *Barcelona*.—GEOLOGIA.
- (*) Soler i Pujol, Lluís.—Naturalista preparador.—Plassa Reial, 6,
Barcelona.—ORNITOLOGIA.
1916. Tenas, Jaume.—Plassa Capelláns, 10, *Olot* (Girona).—BOTÁNICA.
1905. Vidal i Carreras, Lluís M.^a—Enginyer.---Diputació, 292, pral.,
Barcelona.--GEOLOGIA, PALEONTOLOGIA I PREHISTÒRIA.
1916. Vidal i López, Manuel.--Mahó, 63, *Mahó* (Balears).--COLEÓPTERS.
1914. Vila, Frederic, Rvnt. P., Missionista del Cor de Maria.--Professor
del Seminari de *Solsona* (Lleida).--BOTÁNICA.
1919. Vilaseca i Auguera, Salvador.---Secretari.---Hospital Clinic.---*Barcelona*.---GEOLOGIA.
1907. Wynn i Ellis, Frederic.--Corts Catalanes, 630, *Barcelona* i *La Garriga*.--GEOLOGIA.
1909. Xammar, Eduard de.--Bruch, 19, entressol, *Barcelona*.--BOTÁNICA.
1915. Xiberta i Raig, Antòn.--Farmacèutic militar, *Girona*.--BOTÁNICA.
1913. Zariquiey i Alvarez, Ricard. Dr. en Medicina.---Mallorca, 237, entressol, *Barcelona*. COLEÓPTERS, esp. CAVERNÍCOLES.
- (*) Zulueta i Escolano, Antoni de--Catedràtic.--Museo Nacional de
Ciencias Naturales.--*Madrid* (Hipòdromo).--ZOOLOGIA.